ద్రష్ట
కస్తూరి మురళీ కృష్ణ

ఒక్కమాట

దక్షిణ భారతం పైకి దండెత్తి వచ్చిన మొదటి ముస్లిం సేనాని మాలిక్ కాఫర్.

అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ ఢిల్లీ పాలకుడిగా ఉన్న సమయంలో మాలిక్ కాఫర్ మలబారు తీరం వరకూ చొచ్చుకు వచ్చాడు. మధురపై దాడి చేశాడు. శ్రీరంగంలో మారణహోమం సృష్టించాడు. చిదంబర ఆలయాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించి వేశాడు. బోలెడంత సంపదను ఏనుగులపై మోసుకుని ఢిల్లీ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆ దండయాత్ర ఈ కథకు ఆధారం. మాలిక్ కాఫర్ దండయాత్ర వల్ల భారతీయ సమాజంలో జరిగిన అల్లకల్లోలాన్ని, భారతీయ మనస్తత్వం పై కలిగిన గాయాల ప్రభావాన్ని వర్ణించటం ఈ రచన ప్రధానోద్దేశ్యం.

మనకు సాధారణ చరిత్ర పుస్తకాలలో, కనబడని ఘోరమైన చేదు నిజాలు, మనల్ని మనం మరిచిపోతున్న తరుణంలో, మన పూర్వీకులు ఎన్ని దారుణమైన మారణకాండలను అనుభవిస్తూ కూడా ధర్మాన్ని పదిలంగా కాపాడాలో, ప్రజలకు తెలియ చెప్పాలన్న ఆశయంతో ఈ రచన సాగుతుంది. చరిత్రలో జరిగిన గాయాలను తిరిగి తోడటం కాదిది. మానని గాయాల స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ద్వారా వాటి చికిత్సకు ఉపక్రమించుటంతో పాటు, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి గాయాలు కాకుండా జాగ్రత్తలు పడేందుకు దేశ ప్రజలను ఉద్యుక్తులను చేయటం ఈ రచన లక్ష్యం. అనేక చారిత్రక ఆధారాలు, చారిత్రక పాత్రలు, కాల్పనిక పాత్రలలో కలగలిపి సాగించిన రచన ఇది.

మురళీకృష్ణ

(గత సంచిక తరువాయి)

'ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?' అడిగాడు గంగాధరశర్మ ఎర్రబడిన ముఖంతో.

అతడి ఎర్రబడ్డ ముఖం చూసి మరింతగా నవ్వటం ఆరంభించింది పద్మిని.

ప్రహరసింహుడు మాత్రం ముఖంలో ఎలాంటి భావంలేకుండా నిలబడి ఉన్నాడు. ఆమె నవ్వును గంగాధర శర్మ ముఖం మరింతగా ఎర్రబడింది.

పద్మిని నవ్వు ఆపింది.

'తుఫాను వచ్చి ఇళ్ళూ, ఊళ్ళూ కొట్టుకు పోతుంటే, ఎంగిలి ఆకు నా సంగతేమిటని అడిగిందట. అలా ఉంది నీ ప్రశ్న. తురుష్కుల దాడులకు సామ్రాజ్యాలు కూలి పోతున్నాయి. ఆలయాలు మట్టి దిబ్బలవుతున్నాయి. దైవం దూషణకు గురవుతోంది. ప్రాణాలు అరచేత పట్టుకుని ప్రజలు దిక్కుతోచక బిక్కు బిక్కుమంటూంటే, నువ్వు కులం ప్రసక్తి తెస్తే నవ్వక, ఏడవమంటావా?' అడిగింది.

గంగాధర శర్మ తల వంచుకున్నాడు. లో గొంతుకలో చెప్పాడు.

'నేను మన సమాజం గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. తురుష్కుల తుఫాను తాకిడికి, అల్లకల్లోలమవుతున్న సమాజం భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. ప్రస్తుతం ఎవరికీ రక్షణ లేదు. దేనికీ గౌరవం లేదు సువ్యవస్థమైన సమాజం అతలాకుతలమవుతోంది. ఈ సంఘర్షణ, ఈ అయోమయం, ఈ అనిశ్చింత పరిస్థితి ఎటు దారితీస్తుందా అని ఆలోచిస్తున్నాను' అన్నాడు.

పద్మిని అతడివైపు ఆలోచనగా చూసింది.

'మేము తక్కువ కులస్థులము. కానీ రాజ్యం అల్లకల్లోలంగా ఉండటంతో మా తాతగారు రాజ్యంపై అధికారాన్ని సాధించారు. రాజ్యాన్ని స్థిరపరచారు. పాలనను అందించారు. మా రాజ్యంలోని బ్రాహ్మణుల అనుమతితో మా తాతగారు మా మరణానికి ప్రామాణికత సాధించారు. మమ్మల్ని క్షత్రియులనలేదు కానీ అగ్రవర్ణాలుగా గుర్తించారు. మేమందరం బాల్యం నుంచీ యుద్ధ విద్యలో శిక్షణ పొందాం. తురుష్కుల దాడి జరగకపోతే..' పద్మిని మాట్లాడలేకపోయింది.

ఆమె గొంతు గద్గదికమయింది.

ప్రహరసింహుడు ముందుకు వచ్చాడు.

'మేము క్షత్రియులము. మా తాతగారి కాలంలో రాజ్యం చేతులు మారింది. మారుతున్న పరిస్థితులకనుగుణంగా మారని వారికి మనుగడ ఉండదు. అందుకే మా నాయనగారు రాజరక్షణ బాధ్యత స్వీకరించారు. మా నాన్నగారు నాతో ఒకమాట చెప్పేవారు ఎప్పుడూ. ఆయన రాజ్యం కోసం కత్తి పట్టినప్పుడు కొందరు నిరసించారు. అప్పుడు నేను ఆయనని నిలదీసి అడిగాను' గతాన్ని గుర్తుచేసుకుంటున్నట్టు ఆగాడు ప్రహరసింహుడు.

పద్మిని, గంగాధర శర్మ అతడివైపే చూస్తున్నారు.

ప్రహరసింహుడు ఎక్కువ మాట్లాడడు. అసలీ విషయాలేవీ పద్మినికి తెలియవు. అందుచే ఆమె చూపులో కుతూహలంతో పాటు విస్మయం తోడయింది.

'మన సమాజంలో కులాలు, వృత్తులు సౌలభ్యం కోసం ఏర్పడ్డాయి. సమాజం ఒక నీటి ప్రవాహంలాంటిది. ప్రవాహంలో నీరు కనిపిస్తుంది. నీటిలో పైన క్రింద అంటూ మనం అనుకుంటాం కానీ నీరంతా ఒకటే. సుళ్ళు తిరుగుతూ ప్రవహించే నది నీటిలో ఒక నీటి పొరపైన ఉండటం, మరొకటి క్రింద ఉండటం అంటూ జరగదు. పై నీరు క్రిందకు పోతూంటుంది. నిరంతరం ప్రవహిస్తూ పరిణామం చెందే సమాజం కూడా అలాంటిదే. అలా నిరంతరం తనని తాను రూపాంతరం చెందించుకుంటూ పరిణామం చెందే సమాజం సజీవంగా ఉంటుంది. అలాకాని సమాజం కదలని నీటిలా, మురుగులా మారిపోతుంది. కుళ్ళి కృశించి ఎండిపోతుంది. అందుకే, మారుతున్న పరిణామాలను గ్రహించి మనమూ మారాలి అని చెప్పారు.'

అది వింటున్న గంగాధర శర్మ మనసు ఉప్పొంగింది.

భారతీయాత్మకు, మనస్సాక్షికి ప్రతీకలాంటిది గంగానది. గంగానది ప్రధాన లక్షణం, తనలో ఎన్ని మలినాలు వచ్చి చేరినా తనని తాను శుభ్రపరచుకుంటూ నిరంతరం పవిత్రంగా స్వచ్ఛంగా ఉండటం.

తమ సమాజం కూడా అలాంటిదేనని ప్రహరసింహుడి తండ్రి మాటలు నిరూపిస్తున్నాయి. తనని తాను శుభ్రపరచుకుని నిరంతరం స్వచ్ఛంగా ఉండగల లక్షణం తమ సమాజంలో ఉందన్నమాట; అనుకున్నాడు గంగాధర శర్మ.

'మా నాయనగారు నాకు మరో మాట చెప్పారు. కులంతో సంబంధం లేకుండా, సామాజిక స్థాయితో సంబంధం లేకుండా మన అందరి లక్ష్యం మన సనాతన ధర్మాన్ని రక్షించటం, సజీవంగా ఉండటం. అందుకు నడుం కట్టేవారికి అండగా నిలబడటం తప్ప మాలో కర్తవ్యం లేదు.'

తన సంశయాలను నివృత్తి చేసేందుకు ప్రహరసింహుడు తన గురువు అవతారం ఎత్తాడేమోననిపించింది గంగాధరశర్మకు.

ధర్మం ప్రమాదంలో పడినప్పుడల్లా ధర్మ రక్షణ కోసం అవతారం ఎత్తుతున్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. ఎప్పుడెప్పుడు ప్రపంచానికి సంకటం వాటిల్లినా నేనున్నానంటూ సమాజ రక్షణ కోసం ముందు దూకాడు శివుడు.

'ఇపుడు ఈ సంకటం నుంచి సమాజాన్ని రక్షించేందుకు ఏ రూపంలో, ఎలా వస్తాడో భగవంతుడు?' అనుకున్నాడు గంగాధర శర్మ.

ఎందుకో, అతడికి తెలియకుండానే, ఏదో ఆత్మవిశ్వాసం అతడిలో ప్రవేశించింది. ఏదో ధైర్యం కలిగింది.

తమ సమాజానికి, ధర్మానికి ఎలాంటి ప్రమాధం లేదు.

చీకటి వచ్చినప్పుడు సర్వం అయిపోయిందని, ఇక వెలుతురు రాదని నిరాశలో మగ్గటం మూర్ఖత్వం.

చీకటి తరువాత వెలుతురు వస్తుంది. రాత్రి వెన్నంటే పగలు ఉంటుంది. తాము చేయవలసిందల్లా, పగలవటం కోసం ఎదురు చూడటమే.

ఊరి వైపు గంగాధర శర్మ అడుగులు వేగంగా పడసాగాయి.

'మనం బ్రతికి ఉన్నాం' అన్న పద్మిని మాటలు ఇప్పుడు అతడికి అర్థమయ్యాయి. ఏ ఒక్కరు బ్రతికి ఉన్న సనాతన ధర్మానికి ఎలాంటి ప్రమాదం లేదు. ఏదో ఓ రూపంలో అది నిలుస్తుంది.

ఎలాగయితే, వృక్ష బీజం భూమిలో నిక్షిప్తమై ఉండి, తొలకరి జల్లు పడగానే మొలిచి, వృక్షమై, శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిస్తుందో, అలాంటి సంజీవని లాంటి శక్తి ఈ సమాజానికి ఉంది, అనుకున్నాడు గంగాధర శర్మ.

మాటలాపి వేగంగా ఊరివైపు నడుస్తున్న గంగాధర శర్మ వైపు సాలోచనగా చూసింది పద్మిని.

ఆమెకు అతడిపై జాలితో కూడిన అనురాగం కలిగింది. ఒకోసారి ఆలోచనలు ఉండటం కూడా శాపమేమో అనిపించింది ఆమెకు.

మాటలాపేయటంతోటే ప్రహరసింహుడు మామూలుగా అయిపోయాడు. నిర్భావంగా వారిని అనుసరించాడు.

●●●

కాస్త దూరం వెళ్ళిన తరువాత తురకల తండా నాయకుడు అందరినీ ఆగమన్నట్టు సౌంజ్ఞ చేశాడు.

అందరూ గుర్రాలు దిగారు.

'మనకు దొరికిన ధనమెంత?' అడిగాడు.

తాము దోచుకున్న వస్తువులు, దొరికిన నగలు, విలువైన వస్తువులను అందరూ కుప్పలు పోసి లెక్కించారు. పెదవి విరిచారు.

'దొరికిన మనుషులు?' అడిగాడు.

'గుప్పెడుమందే'

'ఈ గ్రామం వారు తెలివైన వారిలా ఉన్నారు. అందరూ మనకు అందకుండా కొండల్లో తల దాచుకున్నట్టున్నారు. తమతో పాటు విలువైన వస్తువులూ తీసుకెళ్ళినట్టున్నారు. ఈ దొరికినవి సరిపోవు' తీర్మానించాడు తురుష్క నాయకుడు.

'మరేం చేద్దాం?' అడిగాడొక అనుచరుడు.

నాయకుడు గడ్డాన్ని నిమురుతున్నాడు.

'మనం ఇక్కడే ఈ రాత్రికి విశ్రాంతి తీసుకుందాం. రేపు ప్రొద్దున్నే హఠాత్తు వెనక్కి తిరిగి మళ్ళీ దాడి చేద్దాం' అన్నాడు.

'ఇప్పటికే ఊరంతా తగలబెట్టాం కదా, ఏముటుందక్కడ?' అడిగాడొకడు.

'ప్రాణాలతో తప్పించుకున్న వాళ్ళు వెనక్కు తిరిగి వస్తారు. వాళ్ళతో పాటు వాళ్ళ నిధులు వెనక్కు వస్తాయి. వాళ్ళ నిధులు తీసుకుందాం. అల్లా అనుచరులుగా ఉండేందుకు ఒప్పుకున్న వాళ్ళని మన ప్రతినిధులుగా నియమిద్దాం. లేని వాళ్ళు ఛస్తారు. మనం ఊళ్ళో మసీదు నిర్మించకుండా వచ్చాం. అది పొరపాటు. అందుకే నాకు ఎలాగో, ఏదో పని సగం చేసినట్టే అనిపిస్తోంది' అన్నాడు నాయకుడు.

వాళ్ళవెంట ఊరినుంచి కొత్తగా పట్టుకొచ్చిన కొందరు ఆడవాళ్ళు సన్నగా రోదించటం ఆరంభించారు. చకచకా గుడారాలు కట్టేశారు వాళ్ళు.

ఎవరి ఏ ఆడవారిని తమ సొత్తుగా ఎత్తుకొచ్చారో, వాళ్ళు బలవంతాన వారిని తమ డేరాల్లోకి లాక్కుపోయారు.

మిగిలిన వారు రకరకాల కాలక్షేపాల పనులలో మునిగిపోయారు.

●●●

గంభీరంగా ఉన్న శూరవర్మను పలకరించటానికి ఉరికాడు చంద్రశేఖరుడు. కానీ అడకుండా ఉండలేక పోయాడు.

'నా ప్రవర్తన మీకు కోపం తెప్పించినట్టుంది?'

శూరవర్మ మాట్లాడలేదు.

'నేను నిజంగా మన దేవుళ్ళని అవమానించాలని అనలేదు. కానీ ఆ క్షణంలో అలా అనిపించింది. రాతి ముక్కలు. తమని తాము రక్షించుకోలేనివి. దాన్ని రక్షించటానికి మనం ప్రాణాలు అర్పించటం ఏమిటి అనిపించింది. అదీగాక, ప్రపంచంలో ప్రతిదీ సమయబద్ధం. ..జన్మిస్తుంది. ఉచ్చదశకు చేరుతుంది. కొన్నాళ్ళకి దిగజారుతుంది. బహుశా మనం నమ్మే దేవుళ్ళు, మనం చేసే పూజలు ఉచ్చదశ దాటి దిగజారే దశకు వచ్చాయేమో అనిపించింది. ఇది తురుష్కుల ఉచ్చదస స్థితి అనిపిస్తోందన్నాను. అంతే' సంజాయిషీ ఇచ్చుకుంటున్నట్టు అన్నాడు.

శూరవర్మ చాలాసేపు మౌనంగా ఉన్నాడు. తన మాటలు వినలేదేమోనన్న అనుమానం వచ్చింది చంద్రశేఖరుడికి.

చంద్రశేఖరుడు మళ్ళీ మాట్లాడబోతూంటే శూరవర్మ హఠాత్తుగా నోరు విప్పాడు.

'ప్రపంచ గతి అలల గతి అన్నదానిలో సందేహం లేదు. అలలలాగా ఆలోచనలు, సిద్ధాంతాలు, దైవ భావనలు వస్తూంటాయి. కొన్ని ఎగసి పడి తీరాన్ని తాకుతాయి. మరికొన్ని తాకి వెనక్కు వెళుతూ, వెనక నుంచి వచ్చి తోసే అల ఊపుతో మళ్ళీ ముందుకు దూకుతాయి. రాజ్యాలు వస్తాయి. పోతాయి. రాజులు వస్తారు పోతారు. సిద్ధాంతాలు వస్తాయి పోతాయి. కొత్త కొత్త దైవ ప్రతిపాదనలు, మోక్ష మార్గాలు వస్తాయి పోతాయి కానీ నిరంతరం నిలచి తరం తరం అందుతూ ఆద్యంతాలు లేని ఏకైక ధర్మ సనాతన ధర్మం..

మిగతా అన్నిటికీ ఆరంభం ఉంది. అంతం ఉంటుంది. బౌద్ధం బుద్ధుడితో ఆరంభమయింది. బుద్ధుడి తరువాత కొన్నాళ్ళు సాగింది. ఆపై చీలికలు, పీలికలై బుద్ధుడి చెప్పినదానికి పూర్తిగా భిన్నమయింది. నామరూపాలు లేకుండా పోయింది.

ఇవన్నీ సంబంధంలో రేగే అలలలాంటివి. ఇలాంటి ఎన్ని అలలు రేగినా, ఎన్ని తాకినా, ఎన్ని వెనక్కి వెళ్ళినా సముద్రానికి నష్టం లేదు. అలాంటి సముద్రం లాంటిది సనాతన ధర్మం. ఈ తురుష్కుల అల తాకిడినీ తట్టుకుంటుంది. తనని తాను అదుపులోకి తెచ్చుకుని,

పునర్నిర్వచించుకుని, పునర్నిర్మించుకుని ముందుకు సాగుతుంది. ఇలాంటి చిన్న చిన్న దెబ్బలకే విశ్వాసం కోల్పోతే ఎలా?' కాస్త నిరసనగా, కాస్త నిష్ఠూరంగా అన్నాడు శూరవర్మ.

చంద్రశేఖరుడు నవ్వాడు.

'ఎందుకో నాకలా అనిపించింది. అలా అన్నాను అంతే..' అన్నాడు.

'ఒక మనిషి వ్యక్తిత్వం కష్టకాలంలో అతడు స్పందించే విధానాన్ని బట్టి తెలుస్తుంది. కష్టం రాగానే కృంగిపోయేవారు, వంగిపోయేవారివల్ల లాభం లేదు. నేను నీమీద విశ్వాసం ఉంటే, నీ ధర్మం మీద, నీ దైవం మీద విశ్వాసం ఉంటే, ఎలాంటి కష్టమైనా దాటుకు రాగలవు. ***విశ్వాసం మనిషిని నీటిమీద నడిచేట్టు చేస్తుంది.*** ఆ విశ్వాసం సడలిందంటే ఇక భవిష్యత్తు లేదని అర్థం'. చంద్రశేఖరుడు ఏమీ అనలేదు.

కానీ మనసులో అనుకున్నాడు 'ఎలా కలుగుతుంది విశ్వాసం?' ఎవరి ఆలోచనలలో వారు. ఊరి వైపు పొంగిపోయారు.

●●●

ఒకరొకరుగా ఊర్లోకి చేరుతున్నారు.

బ్రతికి ఉన్నవారు బ్రతికినందుకు ఆనందించాలో, చావనందుకు బాధపడాలో అర్థంకాని స్థితిలో ఉన్నారు.

వారి కళ్ళలో జీవంలేదు. హృదయంలో ఆశలేదు. ఊపిరిలో వెచ్చదనంలేదు. బూడిదయి కనిపిస్తోంది ఊరు.

ఎవరెవరి వారిని తురుష్కులు ఎత్తుకెళ్ళారో, వారు తురుష్కుల బారిన పడేకన్నా ప్రాణాలు ఎందుకు త్యాగం చేయలేదని బాధపడుతున్నారు, కుములుతున్నారు. తమవారు అనుభవించే నరకాన్ని తలచుకుని కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడుస్తున్నారు.

వారిని ఓదార్చేవారు లేరు. ఎవరి బాధవాళ్ళది.

గంగాధరశర్మకు వారందరినీ చూస్తూంటే బాధ అధికమవుతోంది. అతడు తన గురువుగారి కోసం తల్లి కోసం వెతుకుతున్నాడు అందరినీ అడుగుతున్నాడు.

ఎవరికీ వారి గురించి తెలియదు. తెలిసినా చెప్పే స్థితిలో లేరు. ఇప్పుడు ఊరు మొత్తాన్ని మళ్ళీ నిర్మించుకోవాలి. కానీ మళ్ళీ కొన్నాళ్ళకి తురుష్కులు దాడి చేయరని లేదు. దాంతో మళ్ళీ అక్కడ నివాసం ఉండాలన్న ఇచ్ఛ ఎవ్వరిలోనూ లేదు.

ఎవరికి వారు ఎక్కడో ఉన్న తమ బంధువులను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటున్నారు. అక్కడికి వెళ్ళాలని ఆలోచిస్తున్నారు.

కానీ ఆ బంధువుల ప్రాంతం తురుష్కుల తాకిడికి గురికాలేదన్న విశ్వాసం ఎవరిలో లేదు. అదీగాక దారిలో తురుష్క తండాలు మీద పడతాయేమోనన్న భయం ఉంది.

ఏం చేయాలన్నా భయమే!

నిన్నటి ఎవరూ అంతా శాంతంగా నలిగిపోతోంది. ప్రతి ఒక్కరూ భవిష్యత్తు గురించి బంగారు కలలు కన్నారు. క్షణంలో అన్నీ ఆవిరైపోయాయి.

ఇప్పుడు వారికి గతం లేదు. వర్తమానం లేదు. భవిష్యత్తు లేదు.

ఇంతలో ఎవరో పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చారు.

రొప్పుతూ చెప్పారు.'తురుష్క తండా మళ్ళీ వస్తోంది'.

●●●

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)